

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 lutego 2021 r.

Pozycja 23

POSTANOWIENIE z dnia 1 grudnia 2020 r. Sygn. akt Ts 70/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.N. w sprawie zgodności:

- 1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753, ze zm.) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji;
- 3) art. 17 ust. 11 ustawy wymienionej w punkcie 1 niniejszego postanowienia w związku z § 5 rozporządzenia wymienionego w punkcie 2 z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 87 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 8 kwietnia 2020 r. (data nadania) J.N. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 28 stycznia 2015 r. (znak: [...]) Wojewoda (dalej: Wojewoda) nałożył na skarżącego grzywnę w wysokości 500 zł w celu przymuszenia do zaszczepienia małoletniego syna. Wezwał do jej uiszczenia w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia. Nakazał także wykonanie obowiązku wskazanego w tytule wykonawczym nr [...], wystawionym 16 września 2014 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w I. (dalej: PPIS), tj. poddania małoletniego syna obowiązkowym szczepieniom ochronnym, w terminie 30 dni od dnia otrzymania postanowienia.

Wojewoda ocenił, że nałożony na skarżącego obowiązek szczepienia wynikał bezpośrednio z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu

zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (ówczesznie: Dz. U. z 2013 r. poz. 947, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych). Jednocześnie wskazał, że ustalając wysokość grzywny „kierował się zasadą celowości i skuteczności podjętych działań. Zgodnie z obowiązującym orzecznictwem, aby środek przymusu w postaci grzywny w celu przymuszenia nabrał charakteru dyscyplinującego, nałożona grzywna powinna być na tyle wysoka, aby w ocenie zobowiązanego nieopłacalnym było jej uiszczenie tylko dla odłożenia w czasie egzekwowanego obowiązku. Zdaniem organu egzekucyjnego grzywna w wysokości 500 zł spełnia powyższą przesłankę” (s. 3 postanowienia).

Od powyższego orzeczenia skarżący odwołał się do Ministra Zdrowia (dalej: Minister), który postanowieniem z 8 lipca 2016 r. (znak: [...]) utrzymał je w mocy. Zdaniem Ministra postępowanie egzekucyjne było prowadzone w sposób prawidłowy. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec skarżącego zostało poprzedzone doręczeniem mu upomnienia PPIS z 30 czerwca 2014 r. Minister podkreślił również, że wykaz obowiązkowych szczepień ochronnych i grupy osób, które są zobowiązane do poddania się tym szczepieniom, zostały określone w art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (ówczesznie: Dz. U. Nr 182, poz. 1086, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 753, ze zm.; dalej: rozporządzenie).

Skarżący złożył skargę na orzeczenie Ministra, którą Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. oddalił wyrokiem z 8 września 2017 r. (sygn. akt [...]).

Od powyższego rozstrzygnięcia skarżący wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który oddalił ją wyrokiem z 21 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 20 sierpnia 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 27 sierpnia 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) sprecyzowanie przedmiotu skargi przez wyjaśnienie, czy są nim tylko wskazane w *petitum* skargi – art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 i ust. 11 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz § 3 i § 5 rozporządzenia – czy, także wskazana w *petitum* skargi, „Ustawa o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym z dnia 30 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072)” – jeżeli tak, to dokładne określenie kwestionowanych przepisów tej ustawy; 2) w razie wskazania jako przedmiotu skargi także „Ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym z dnia 30 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072)” określenie, jakie konstytucyjne prawa lub wolności skarżącego i w jaki sposób zostały naruszone przez przepisy tej ustawy oraz uzasadnienie takiego zarzutu z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; 3) doręczenie oryginału lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii postanowienia Wojewody z 28 stycznia 2015 r. w przedmiocie nałożenia grzywny (znak: [...]), wraz z 4 kopiami.

W piśmie procesowym z 1 września 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia, wyjaśniając, iż „przedmiotem skargi są przepisy art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 17 ust. 1 oraz ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz § 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych”.

Skarżący twierdzi, że doszło do naruszenia „zasady dostatecznej określoności przepisów prawa” (art. 2 Konstytucji) oraz „prawa do prywatności i decydowania o swoim życiu osobistym” (art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji), a także art. 87 Konstytucji „przewidującego zamknięty katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego, do którego nie wchodzi akt o nazwie «komunikat»”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził adwokat, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem.

2.2. Przysługująca skarżącemu droga prawna została wyczerpana, ponieważ od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, gdyż powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi skarżącego 20 stycznia 2020 r., a skarga została złożona w Trybunale Konstytucyjnym 8 kwietnia 2020 r. (data nadania).

2.4. Prawidłowo został określony przedmiot kontroli, tj. art. 5 ust. 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych), § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753, ze zm.; dalej: rozporządzenie) oraz art. 17 ust. 11 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych w związku z § 5 rozporządzenia. Przepisy te statuuja obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym.

2.5. Zakwestionowanym przepisom skarżący zarzucił naruszenie konstytucyjnej zasady „dostatecznej określoności przepisów prawa” (art. 2 Konstytucji) oraz „prawa do prywatności i decydowania o swoim życiu osobistym” (art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji), a także art. 87 Konstytucji.

2.6. Skarżący wskazał, w jaki sposób – jego zdaniem – zakwestionowane w skardze przepisy naruszają powyższe prawa. Stwierdził, że w zaskarżonych normach brak jest konkretyzacji tego, kiedy obowiązek szczepienia przeciwko poszczególnym chorobom staje się wymagalny (w którym miesiącu/roku). Podkreślił również, że przepisy nie określają ilości dawek poszczególnych szczepionek, które mają być podane dziecku.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.